

DENGE VE DENETLEME BÜLTENİ

EYLÜL 2022
SAYI.12

DENGE VE DENETLEME AĞI AYLIK BÜLTENİ

Editör'den;

Merhaba,

Eylül ayı bültenimizde gündemdeki sıcak gelişmelerden sizler için seçtiğimiz başlıkları her bültenimizde olduğu gibi denge ve denetleme merceğinden sunuyoruz. Aylık bültenlerimiz aynı zamanda her ayın sonunda geçtiğimiz ayın gündemini değerlendirme fırsatı bulduğumuz bir mecra oluşturuyor.

Bu ay Adli yıl açılışındaki başlıkları somut önerilerle paylaşıırken, nefret yürüyüşü ve ardından gelen tepkileri de değerlendirdik. Cumartesi Anneleri basın açıklaması yasağı ve gözaltılar, sayıştay raporu da merceğimize takılan önemli gelişmelerden oldu.

Cumhur İttifakı ve Millet İttifakı'nın ardından üçüncü ittifak Emek ve Özgürlük İttifak'ı adıyla kurulan ittifakı da konu başlıklarımız arasına taşırken, İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun YSK üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı davayı da denge ve denetleme perspektifiyle sizler için derledik.

Ekim ayı yeni yasama yılının açılışıyla önemli gündem başlıklarıyla gelirken bir sonraki bültemiz için şimdiden hazırlıklara başladık. Siz de hızla akan gündemde merceğinize takılanları bizlerle paylaşıp bültenimize katkı sağlayabilirsiniz.

Ekim bülteninde görüşmek dileğiyle,

Keyifli Okumalar

Adli Yıl Açılışı

2022-2023 Adli Yıl Açılış Töreni Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Adalet Bakanı, siyasi parti genel başkanları, Yargıtay Başkanı ve üst mahkeme başkanlarının katılımıyla 1 Eylül 2022 tarihinde gerçekleştirildi. Açılış töreninde Cumhurbaşkanı Erdoğan yargı alanında yapılan reformlardan, yeni anayasa çalışmalarından ve yapılması planlanan reformlardan bahsetti. Açılış töreni öncesi Türkiye Barolar Birliği yargı alanında ve özellikle avukatlık mesleğinde yaşanan sorunlara işaret eden bir paylaşımında bulundu.

Hukukun üstünlüğü prensibinin işlerliği ve yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı demokratik bir denge ve denetleme sisteminin omurgasını oluşturmaktadır. Hukukun üstünlüğü prensibi çerçevesinde işleyen bağımsız ve tarafsız yargı sistemi sadece vatandaşların, diğer vatandaş ve kurumlara karşı değil onların devlet karşısında da temel hak ve özgürlüklerini korumanın en temel ve etkili yoludur. Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı alanında yaşanan sorunlar sadece bu işlevin yerine getirilmemesi sonucunu doğurmaz, aynı zamanda adil ve özgür demokratik rekabetin de sağlanamamasına neden olmaktadır. Bu vesile ile özellikle sistem değişikliği sonrası artan ama bunun öncesinde de varolan yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, yargıda etkinlik ve liyakat, hukukun üstünlüğü prensibinin işlerliği ve bunların hepsiyle ilişkili olan vatandaşların yargıya olan güveninin de azalması gibi sorunların yargı alanında kapsamlı reform ile çözülebileceğinin altını çiziyoruz. Denge ve Denetleme Ağı olarak bu alanlarda somut önerilerimizi bundan önce olduğu gibi karar vericiler ve kamuoyuyla paylaşmaya devam edeceğiz.

Cumartesi Anneleri Basın Açıklaması Yasağı ve Gözaltılar

Galatasaray Meydanında 'kayıplar bulunsun failer yargılsın' talebiyle her Cumartesi bir araya gelen Cumartesi Anneleri ve Cumartesi İnsanları, 700. kez buluşmak istemişler ve polis müdahalesiyle engellenmişlerdi. 46 kişi hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu'nca hazırlanan iddianamede sanıkların 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 32/1. maddesinde altı aydan üç yıla dek hapis cezası ile cezalandırılmaları istendi. Davanın 5. duruşması 21 Eylül İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesinde yapıldı ve duruşma 3 Şubat 2023 tarihine ertelendi. Duruşma öncesi basın açıklaması kaymakamlık tarafından yasaklandı ve basın açıklaması yapmak isteyenlere polis müdahale etti. 14 kişi gözaltına alındı.

Yukarıda da ifade edildiği gibi toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı temel ve demokrasi için yaşamsal bir haktır. Bu hakkın orantısız polis müdahalesi ile kısıtlanması ve devam eden yargı sürecinde yaşananlar son dönemde bu hakkın kullanımında yaşanan geriye gidişi net şekilde ortaya koymaktadır.

Sayıştay Raporlarına Yansıyanlar

Eylül ayı içerisinde Sayıştay tarafından yayınlanan 2021 denetim raporları da gündemin önemli başlıkları arasındaydı. Özellikle Cumhurbaşkanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın harcamaları ve diğer kurumların harcamalarına, liyakat ilkesinden uzak atamalar ve daha çok pazarlık usulünün hakim olduğu ihalelere ilişkin raporlara yansıyanlar dikkat çekiciydi.

Sayıştay Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kamu kurumlarını denetleme yetkisine sahip önemli bir denetim kurumudur. Son yıllarda kuruma yapılan atamalar ve yürütme erkinin kurumun denetimine ilişkin söylemleri sıkça tartışma konusu olmuştur. Özellikle sistem değişikliği sonrası Sayıştay raporlarına yansıyan sorunlar, ilgili idari kurumlar tarafından ancak kısmi olarak giderilmekte ve milletvekillerinin bu raporlarla ilgili yazılı soruları da cevapsız kalmaktadır. Kamu idaresinin şeffaflığı ve hesap verebilirliği açısından önemli bir denetim kurumu olan Sayıştay raporlarının niteliği kuvvetlendirilmeli ve kurumun bağımsız yapısını iyileştirmeye yönelik somut adımlar atılmalıdır.

Emek ve Özgürlük İttifakı Kuruldu

Cumhur İttifakı ve Millet İttifakı'nın ardından üçüncü ittifak Emek ve Özgürlük İttifak'ı adıyla kuruldu. Yeni ittifak Halkların Demokrasi Partisi (HDP), Emek Partisi (EMEP), Türkiye İşçi Partisi (TİP) Emekçi Hareket Partisi (EHP), Toplumsal Özgürlük Partisi (TÖP), Sosyalist Meclisler Federasyonu (SMF) tarafından kuruldu.

2017 yılında gerçekleşen anayasa referandumu sonrası Seçim Kanunu'nda yapılan değişikliklerle Türkiye siyaseti siyasi partiler arasında kurulan seçim öncesi ittifaklarla tanışmış oldu. Temsil kabiliyeti yüksek, parti-içi demokratik mekanizmaların kurumsallaştığı siyasi partiler toplumdaki farklı kesimlerin tercihlerini ve beklentilerini siyasete taşıma işlevini yerine getiren temsili demokrasinin temel kurumlarıdır. Bu çerçevede kurulan farklı ittifaklar toplumdaki farklı çıkarları temsil yönünden olumlu olsa da, Türkiye'nin yaşadığı sorunların kurulan ittifaklar arası yıkıcı kutuplaşmadan uzak kalınarak çözülebileceğini bir kez daha hatırlatma ihtiyacı duyuyoruz.

Ekrem İmamoğlu Davası

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun YSK üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı dava 11 Kasım'a ertelendi. Anadolu 7. Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmaya Ekrem İmamoğlu katılmadı. İmamoğlu'nu Avukatı Kemal Polat temsil etti. Duruşmaya Milletvekilleri Gürsel Tekin, Sezgin Tanrıkulu ile çok sayıda CHP'li katıldı. İmamoğlu'nun avukatı, tanıkları hazır edemediklerini belirterek tanık dinlenmesi için tebligat çıkarılmasını istedi. Polat, YSK Başkanı ve İmamoğlu'nun konuşmasının olduğu DVD'lerin çözülmesini talep etti. Mahkeme, tanıkların dinlenmesi için tebligat çıkarılmasına ve DVD'lerin çözülmesine karar vererek duruşmayı 11 Kasım'a erteledi.

Özellikle son dönemde yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığında yaşanan geriye gidiş ve ülkede yaşanan yıkıcı kutuplaşma siyasilere yönelik davaların hukuki değil siyasi saiklerle açıldığı algısını kuvvetlendirmektedir. Bu algı vatandaşların yargı kurumlarına olan güvenini de olumsuz etkileyerek toplumdaki adalet duygusunu sarsmakta ve toplumsal kutuplaşmayı da derinleştirmektedir. Demokrasinin istikrarlı bir biçimde işlemesi hukukun üstünlüğü prensibinin işlediği, bağımsız, tarafsız ve etkin bir yargı erkinin varlığına bağlıdır. Bu çerçevede, Türkiye'nin özellikle yargı alanında yapması gereken reformlara dikkat çektiğimiz birçok çalışma bulunmaktadır.

Dedi ki;

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu:

"Türkiye'de böyle bir davanın olması, yapılması, sürdürülmesi, iddia makamının daha önce ortaya koyduğu cezayla ilgili tarif utanç verici."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:

"Geride bıraktığımız yirmi yılda, ülkemizin hukuk devleti vasfını güçlendirmek için önemli reformlara imza attık. Reformlarımızın en önemli unsurlarını insan hak ve hürriyetleri, kadın hakları, çocuk hakları, adalet sistemimizin geliştirilmesi gibi başlıklar oluşturmuştur."

TBB Başkanı Av. Erinç Sağkan:

"Toplumsal barışın kurulup korunmasından ekonomik ilerlemeye kadar çok sayıda etki alanı olan ve bu anlamda önemli bir rolü ve sorumluluğu bulunan yargının bağımsızlığına ilişkin meseleler, dün olduğu gibi bugün de ve maalesef çok daha derin bir şekilde hepimizi kaygılandırıyor."

Emekçi Hareket Partisi Sözcüsü Özge Akman:

"Üç temel kavram üzerinden yola çıkıyoruz. Emek için yola çıkıyoruz, özgürlük için yola çıkıyoruz, barış için yola çıkıyoruz."

CHP Balıkesir Milletvekili Ensar Aytekin:

"Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan, en eski devlet kurumu Sayıştay'ın iktidar tarafından ciddiye alınmaması sorumsuzluktan, rezaletten başka bir şey değildir."

Sanatçı Mabel Matiz:

"Uygar bir toplumda böyle bir şeyin yeri yoktur ve ayrımcılık suçtur."

DENGEVE
DENETLEME AĞI
DENGEDENETLEME.ORG